

SUNNEVA
HÁBERG
EYSTURSTEIN

Eg eigi meg sjálva

Individual rights are not subject to a public vote; a majority has no right to vote away the rights of a minority; the political function of rights is precisely to protect minorities from oppression by majorities (and the smallest minority on earth is the individual). - Ayn Rand

Individueel rættindi eru ikki undirløgd almennar atkvøðugreiðslur; ein meiriluti hevur ongan rætt at taka burtur rættindini hjá einum minniluta; politiska funksjónin hjá rættindum er júst at verja minnilutar frá kúgandi meirilutum (og minsti minnilutin á jørðini er einstaklingurin) - Ayn Rand

So leingi eg ikki geri meg inn á sama rættin hjá øðrum, so havi eg rættin at liva mítt lív í friði sambært egnari sannføring. Eisini hóast tú heldur, at eg burdi livað á ein annan hátt. Eins og eg ikki kann tvinga teg at liva á ávísan hátt, kanst tú heldur ikki tvinga meg. Og tað, ið eg sum einstaklingur ikki kann loyva mær at gera móti øðrum, kann eitt kollektiv sum "landið" ei heldur loyva sær.

At brúka lógir til at tvinga fólk at liva sambært ávísam sjónarmiðum er júst tvang og kúgan, eisini um tað er ein meiriluti, ið hevur atkvøtt tað ígjøgnum. Vit kunnu tí ikki seta lógir fyri, hvussu onnur fólk liva sítt lív. Vit hava ikki rætt til tað.

Tískil er tað ikki upp til "landið" og umsitingina at avgera, hvussu fólk liva sítt lív. Moralur og etikkur eru persónlig, og landið eigur ikki við makt at kroysta ein moral yvir fólk.

Landið eigur at tryggja grundleggjandi rættartrygd og soleiðis syrgja fyri, at tað er pláss fyri øllum sløgum av borgarum, at vit eru javnt stillað og hava somu rættindi. Men um eg velji at eta meira sukur enn tú, ella tú velur at taka sól ella liva sum samkyndur, tí tú heldur tað er tað rætta fyri teg, so er tað mín og tín avger. Vit eiga okkara kropp sjálv og taka eisini avleiðingarnar av okkara egnu valum sjálv. Tí er tað upp til tín og mín at velja, hvussu vit vilja liva.

Eg kann vera eitt fyridømi, argumentera ella á annan hátt ávirka og royna at sannføra teg um at broyta lívstíl. Men eg havi ongan rætt at nýta vald at tvinga teg.

Tað kann vera, at tú heldur, mátin eg livi mítt lív, er skeivur. Kanska tað eftir tínari sannføring ikki er rætt, at tvær av sama kyni giftast, fáa børn og liva saman. Men tað er tín sannføring. Hana hevur tú tín fulla rætt at hava og útrýkja. Men tú hevur ikki rætt til at steðga mær at liva mítt lív, so sum eg velji at liva tað.

Politikkarar hava sjálvandi eisini rætt til sína persónligu meining um tingini, og rætt at siga hana, eisini frá tingsins røðarapalli. Men teir hava ikki rætt til at lóggeva soleiðis, at eg skal tvingast at liva sambært teirra sannføring, eins lítið og eg havi rætt at tvinga teir at liva sambært mínari.

Uppgávan hjá landsins myndugleikum er at syrgja fyri, at vit hava hava góðar og rættvísar karmar at liva undir. At vit hava pláss at skapa okkum tað lív, sum vit sjálv velja.

Tað er ikki uppgávan hjá mær at ráða yvir tínum lívi, hvørki gjøgnum hótanir ella lóggávu. Á sama hátt eigur tú ikki at bestemma innihaldið í lívinum hjá mær. Tað er avgerðin hjá hvørjum einstøkum okkara, og okkara aleina.

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna:
post@sosialurin.fo

Jørgen er fyri **ognarskatti**!

Herfyri hevði Kringvarpið samrøðu við Jørgen Niclasen, um hví konjunkturlóggáva ikki var neyðug. M. a. segði landstýrismaðurin, at tað er ikki neyðugt at stovna enn eitt ráð, sum fer at kosta pening, og enntá fer at gera skaða.

TEITUR
VÁGADAL

*sjúkrarøktar-
frøðilesandi*

Heldur átti Løgting og Landsstýrið at brúkt tey búskaparamboð, sum longu eru, segði Jørgin Niclasen.

Nevnast kunnu: Landsbankin, Hagstovan, Búskaparráðið, og onnur sum eg ikki komi í tankar um beint nú.

Fíggjarkreppa og búskaparráð?

Ein skuldi trúð, at í hesum tíðum, tá størsti tørvur er á búskaparligum ráðum frá serfrøðingum, vórðu tey væl lýdd. Men tó tykist tað ikki sørt margháttligt, at tilráðingar frá Búskaparráðnum hvørva sum døggið fyri sól, so skjótt Búskaparráðið er komið við eini frágreiðing. Soleiðis hevur verið seinastu árin.

Men glottar eru allarhelst at hóma. At Jørgen sigur, at núverandi amboð eru

dekkandi, so kunnu vit ganga útfrá, at politiska skipanin fer at virða tey, sum Jørgen Niclasen sjálvur sigur við Kringvarpið 23. mars. Hetta eru sjálvandi góð tíðindi, og kunnu vit bert fegnast um, at Búskaparráðið kemur til sín rætt.

Hvat sigur Búskaparráðið so?

Á heysti 2010 verður sagt soleiðis:

»Tá ið meiri inntøkur skulu fáast til vega, eigur minni avlagandi skattur at verða nýttur, heldur enn at hækka nógv t .d. inntøkuskattin, sum er ógvuliga høgur, sum er. Búskaparráðið hevur fyrr skotið upp tilfeingisgjald, hægri orkuskatt og bústaðarskatt.«

Nú er, sum øllum kunnugt, flatskatturin veruleiki, ein herskin biti hjá mongum,

men framvegis veruleiki. Skattainntøkurnar eru minkaðar, og hvat skal síðani gerast?

Latum okkum hyggja at tilráðingunum.

Tilfeingisgjald hava vit hoyrt, sum slatur, kanska verður veruleiki saman við Fólkaflakkinum. Eingin loyna er, at flestu flokkar á tingi eru fyri tilfeingisgjaldi. Av onkrari løgnari orsök hevur tann mest liberali flokkurin verið ímóti, men hetta tykist at broytast. Sjálvandi er tað best fyri vinnuna, sum Fólkaflakkurin er so góður við.

Orkuskattur tænar sjálvandi tí endamáli at minka um CO₂ – útlátið. Ásannandi at oljugoymslurnar vara ikki ævigt, er tað umráðandi, at samfelagið leitar móti varandi orkukeldum. Hetta kann gerast við at varandi orkukeldur fáa fyrimum, fram um nátturugoymslur av ymiskum slag. Nevnast kann t. d. fyrimum til vindmyllur, hitaskipanir, jarðhiti, o.m.a.

Ognarskattur er ikki nakað ókent fyrbrigdi. Ókent í Føroyum, men í tí mest liberalu tjóðini, USA, er tað ein sjálvfylgja.

Undrast kann á at ognarskattur verður nýttur. Ein orsök kann vera, sum Bú-

skaparráðið sigur á várið 2010: »Skattur á fasta ogn, bústaðarskattur o.tíl. er mettur at vera minst avlagandi skattur sum heild.«

Nógv hevur verið funnist at skattatrýstinum í Føroyum, og hvussu tað kann lættast um hjá fólkinum. Viðari verður grundgivið: »Orsøkin er, at hann ikki eins nógv og t.d. skattur á lønir ávirkar, hvussu nógv fólk vil arbeiða o.tíl.«

Nevnast kann, at ognarskattur og inntøkuskattur tilsamans í USA var í 2009 í meðal eini 4 - 9%.

Mantraði hjá Jørgen Niclasen hevur alla tíðina verið, at tað skal loysa seg at arbeiða.

So er kanska ognarskattur sera ynskiligur fyri Jørgen Niclasen?

Hvat skal gerast?

Hví politiska skipanin ikki hevur viðgjørt frágreiðingarnar hjá Búskaparráðnum, kann ein undrast yvir, men Jørgen Niclasen hevur nú sagt, at vit skulu brúka tey búskaparligu amboðini, ið eru. So vil eg bara heita á Jørgen Niclasen at fylgja sínum egnum orðum og viðgera sakliga tær tilráðingar, sum Búskaparráðið kemur við.

Skulu **broyta** ískoyti og pensjón hjá lögtingsfólkum og landsstýrisfólkum – **nú!**

KRISTINA
HÁFOSS

*Løgtingskvinnu
fyri Tjóðveldi*

Hvat kann rættvísgera, at eitt landsstýrisfólk, ið kann koyra til arbeiðspláss sitt

innan ein tíma, fær 13.600 kr. um mánaðin skattafrítt sum ískoyti?

Hvat kann rættvísgera,

at eitt landsstýrisfólk fær fulla tænaðstannapensjón eftir bert 8 árum í starvi og lögtingsfólk eftir 16 árum í starvi - meðan tænaðstannmenn skulu starvast 37 ár fyri somu pensjónsrættindi?

Hvat kann rættvísgera, at landsstýrisfólk og lögtingsfólk ikki eisini skulu rinda 40% í skatti av teirra pensjón sum øll onnur?

Hvat kann rættvísgera, at lögtingsfólk sjálvi áseta sína egnu løn?

Vit eiga sjálvandi at tryggja, at øll lønarviðurskipti hjá lög-

tingsfólkum og landsstýrisfólkum eru rættvís. So er ikki í dag.

Tí skulu stig sum skjótast takast til at endurskoða løn, ískoyti og pensjónsviðurskipti hjá lögtingsfólkum og landsstýrisfólkum, soleiðis at hesi verða ásett hóskandi og rættvíst og ikki minst - óheft av politikarunum sjálvum.

Ítøkilig uppskot til broytingar eru til viðgerðar í fíggjarnevndini, men tíverri vísir tað seg, at einasta forðingin fyri, at vit fáa gjørt broytingar til veruleika sum skjótast - er verandi samgonga.